

2. marts 2021 kl 01:00 [Miljø](#)

Debat

Seges: Kraftig oprydning i regler og tilskud giver mere og bedre natur og biodiversitet

Regler og tilskud for naturpleje er både for komplicerede og utilstrækkelige. Hvis vi rydder op og forenkler, bliver det lettere for den enkelte landmand at bidrage til naturpleje og biodiversitet, skriver naturchef i Seges, Heidi Buud Holbeck.



Indviklede regler sætter barrierer for naturplejen. Der er blandt andet behov for

samtænkning af regler for lysåben natur og skov, skriver Heidi Buur Holbeck. Foto: Henning Bagger/Ritzau Scanpix

[Heidi Buur Holbeck](#)

[Landskonsulent, Seges Miljø & Land](#)

Dette indlæg er alene udtryk for skribentens egen holdning. Alle indlæg hos Altinget skal overholde de presseetiske regler.

Seges har i mange år arbejdet på forbedringer og forenkling af de regler og tilskudsordninger, der knytter sig til forvaltning af naturarealerne.

For at komme endnu tættere på de centrale problemer afholdt vi i sommeren 2020 fire workshops for naturplejere, produktionslandmænd, kommunale biologer og landbrugsrådgivere.

De bekræftede det billede, vi har set gennem en årrække:

Der forestår et ganske stort oprydningsarbejde i regler og tilskud, der har betydning for landmændenes økonomi og hverdag, hvis indsatsen for biodiversiteten skal styrkes på alle de arealer, som ejes og forvaltes af landmænd.

Det hav af regler og tilskudsordninger, som i dag sætter rammerne for forvaltningen af de danske land- og skovarealer, udgør en ugennemskuelig jungle. Derfor er der ikke noget at sige til, at den enkelte landmand kan fare vild.

Jeg er derfor glad for, at præsidenten for Danmarks Naturfredningsforening, Maria Gjerding, i et indlæg her i [Altinget 23. februar](#), er enig i, at der er behov for at se nærmere på de barrierer, vi har identificeret i Seges.

Jeg vil her give et par nedslag på nogle af barriererne. Og det haster faktisk ret meget med at få foretaget væsentlige ændringer, da det vedrører alle arealer i Danmark – også vores mest unikke naturområder.

Tilskud

Et stort centralt problem er, at de tilskud, der kan søges på selv de allermest værdifulde naturarealer i Danmark, langt fra matcher de indsatser, der er behov for, når det gælder om at sikre gode levesteder til sjældne og truede arter.

Det frustrerer både fagfolk og landmænd. Samtidig er ordningerne så komplekse og med så mange faldgruber, at det kan være svært for landmanden at agere i en praktisk virkelighed.

I dag søger landmænd ofte både grundbetaling og fem-årigt tilskud til pleje af græs- og naturarealer på det samme areal for at optimere økonomien. Det giver i mange tilfælde en alt for intensiv drift.

En mulig og meget enkel ændring kunne være at hæve støttesatserne, så landmænd opnår større økonomiske incitamenter til at gennemføre en mere ekstensiv og for biodiversiteten mere optimal forvaltning.

Heidi Buur Holbeck, Naturchef, Seges

En mulig og meget enkel ændring kunne være at hæve støttesatserne, så landmænd opnår større økonomiske incitamenter til at gennemføre en mere ekstensiv og for biodiversiteten mere optimal forvaltning.

Det er vigtigt, at de nødvendige ændringer implementeres senest i den kommende reform af EU's landbrugspolitik - og gerne før. Reformen forventes at træde i kraft 1. januar 2023 og vil sætte den overordnede retning for støttereglerne for de kommende seks år.

Så hvis ikke der sker væsentlige ændringer i den næste reform, så vil vi formentlig hænge på de samme rigide regler resten af dette årti.

Hvis det sker, så kan det blive meget vanskeligt at opfylde de mål, som Danmark har tilsluttet sig, om at styrke biodiversiteten inden 2030.

Derfor haster det med at få gennemført de ændringer, som nu har været efterlyst i hele den indeværende programperiode. Helt konkret mangler vi for eksempel en kontrol, der passer til et stigende ønske om ekstensiv helårsgræsning.

Ingen sammenhæng mellem skov og lysåben natur

Vi har også brug for at nytænke den opdeling, vi i Danmark har mellem lysåbne arealer og skov. For biodiversiteten byder overgangszonerne mellem skov og lysåben natur på vigtige levesteder. Derfor er der behov for revision af de nuværende regler og de tilskudsordninger, der adskiller lysåbne arealer fra skov.

Det bør være muligt at søge et samlet tilskud, der kan kombinere henholdsvis skovgræsning og tilskud til græsning af lysåbne naturtyper. En ændring i både skovloven og tilskudsordningerne bør derfor stå højt på listen i en lovrevision.

Naturforskrækkelse med god grund

Ammoniaklovgivning i forbindelse med miljøgodkendelser er indført for at beskytte naturen mod øget ammoniakbelastning. Det har dog medført en udbredt frygt blandt landmænd for at udvikle nærliggende arealer i retning mod mere

natur.

Samtidig oplever landmænd en værdiforringelse af deres arealer, hvis de bliver omfattet af en §3 beskyttelse. Det skyldes de restriktioner, der følger med via det direkte opdyrkningsforbud, men i lige så høj grad afledte effekter i form af manglende harmoniarealer.

Der er behov for at gentænke den nuværende lovgivning, så der sikres gode og attraktive incitamenter til at landmænd kan fremme deres natur uden bekymring for deres fremtidige produktionsmuligheder.

Manglende incitamenter

Til trods for ovenstående udfordringer oplever vi i Seges en stor og stigende interesse blandt landmænd for at fremme biodiversiteten.

Mange landmænd vil for eksempel gerne udtage deres mest uproduktive landbrugsjord til natur, hvis der er økonomiske incitamenter til det. Det viser blandt andet den store søgning og interesse, der er for den lille nationale ordning ”Tilskud til sammenhængende arealer i og i tilknytning til særlige Natura 2000-områder”.

Potentialet er stort, og der mangler midler til at dække efterspørgslen. Ordninger som denne bør derfor have et helt andet volumen, hvis vi i Danmark skal udvide og udvikle større sammenhængende og mere robuste naturområder.

Landmænd efterlyser mere viden

Både på de afholdte workshops og i vores generelle kontakt med landmænd, oplever vi, at landmændene efterlyser mere viden om naturværdierne på deres arealer, og om hvilke prioriteringer og indsatser der gavner biodiversiteten mest. Den bold bør gribes politisk, så vi kan få klædt de danske landmænd bedre på. Formidling til dem, som har ansvar for og driver arealerne, bør derfor virkelig prioriteres højt.

Både på de afholdte workshops og i vores generelle kontakt med landmænd, oplever vi, at landmændene efterlyser mere viden om naturværdierne på deres arealer

Heidi Buur Holbeck, Naturchef, Seges

Hos Seges har vi gode erfaringer med rådgivningsværktøj i form af blandt andet Naturtjek. Vi kan konstatere, at den direkte 1:1 rådgivning har en enorm stor effekt og værdi. Den giver landmanden en hel anden bevidsthed og viden om prioritering af, hvilke indsatser, der gavner biodiversiteten mest, og hvor bedriftens ”natur-guld” er placeret.

Revision af lovgivningen

Vi følger nu op på de afholdte workshops og vores egne erfaringer. Derfor er vi i SEGES i gang med at udarbejde et katalog, som beskriver en række af de væsentlige barrierer, der står i vejen for at fremme biodiversiteten på landbrugsbedrifter.

Vores håb er, at det kan bruges i det politiske arbejde med den varslede revision af naturlovgivningen. Ikke mindst håber vi, at lovrevisionen også vil pege fremad i forhold til at finde bedre og mere målrettede incitamenter til, at landmænd kan medvirke til at fremme biodiversiteten.

Vi håber på en invitation, hvor vi kan præsentere vores viden og erfaringer.

[Heidi Buur Holbeck](#)

[Landskonsulent, Seges Miljø & Land](#)